

Läsnyckel

Säg nej

av Joanna Kenrick

Läsnyckel

Hegas arbetsmaterial heter Läsnycklar – tanken är att de ska just öppna upp böckerna, ge ingångar till texten och inspiration till fördjupning. Fokus ligger på reflekterande läsning, boksamtal och skrivande. Vi vill att böckerna ska räcka länge, och att läsaren ska aktiveras på flera sätt och på olika plan.

Använd (valda delar av) Läsnyckeln för individuell läsning eller vid högläsning, eller som underlag för boksamtal. Det finns oftast både förståelsefrågor och reflekterande frågor. Avgör själv om du vill att eleven/klassen arbetar med frågorna under läsningen eller efteråt. Det finns också förslag på hur man kan arbeta vidare fördjupat efter läsningen. Välj ut det som passar dina elever – och du och din klass har säkert många fler idéer!

Boken

Säg nej passar bra att arbeta med i teman som Vänskap och Sex & Samlevnad.

Före läsningen

Diskutera titeln utan att visa omslagsbilden – vad tror du/ni boken handlar om?

Titta på omslaget med bild och titel – förändrades det du tänkte om boken?

Välj ett foto, t ex från internet, på en kille i samma ålder. Välj också några bilder av helt andra typer, kanske någon på flera ungdomar, eller på naturen, eller något annat. Ta några kopior på omslaget till *Säg nej*, klipp ut titeln och placera den på de andra bilderna, som vore de andra böcker. Vad tycker du/ni då att de respektive "omslagen" verkar representera för typ av bok?

Lägg märke till om våra tankar går i olika riktningar beroende på om det är en tjej eller en kille som kopplas ihop med uppmaningen "säg nej". Vad beror det på? Har tjejer och killar olika förväntningar på sig? Diskutera! Och sätter man istället t ex en bild av en djungel på omslaget med texten "säg nej" kanske man tror att det handlar om miljöförstöring, som skövling av regnskog. Texter och bilder – och inte minst kombinationen - sänder budskap, som vi tolkar utefter vår förkunskap och våra förväntningar. Det är bra att vara medveten om hur lätt vi påverkas!

När du/ni läst ut boken, gå tillbaka till de här funderingarna/diskussionen och se om ni tycker att omslaget till *Säg nej* är rättvisande, att det illustrerar den bok ni just läst.

Under läsningen

1. Sidan 13:
Varför kan inte Johanna säga att hon gillar matte?
2. Sidan 19:
Kommer Johanna eller Klara be om ursäkt, tror du? Eller ingen av dem?
3. Sidan 22:
Har du någon känsla av vad som kommer att hända?
4. Sidan 26:
Varför vill inte Johanna att folk ska tro att hon kommit dit tillsammans med Isabelle?
5. Sidan 31:
Johanna "räddas" av Mark från den kille hon tyckte var obehaglig, men hur kunde hon ha hanterat situationen om inte han hade kommit. Vilka alternativ finns?
6. Sidan 38:
Tycker du att Johanna borde ha följt med Klara i alla fall? (dela gärna in klassen i diskussionsgrupper). Varför/varför inte?
7. Sidan 48 + 52:
Diskutera situationen Klara hamnade i – vad menade killen med att "inte kunna sluta"? Är det sant? Att Klara skulle vara "skyldig" killen sex?

Vad kunde Klara ha gjort för att ta sig därifrån om inte Lollo hade kommit in?

Hur vanligt är det att sådana här situationer uppstår? I böcker och filmer är det vanligast med skildringar där killarna vill gå längre än tjejerna. Har du några exempel på motsatsen? Ur bok, film eller verkligheten? Vågar man berätta en sådan sak om man är kille?

När kan man säga "Nej, nu räcker det", om man har börjat hångla?

Hur känner/vet man när och var ens egna gränser går?

Tillsammans kan ni utforska ämnet med fler frågeställningar, som känns angelägna för eleverna själva.

Efter läsningen

Klara och Johanna

Hur skulle du vilja karaktärisera Klara respektive Johanna? Arbeta i grupper.

Omslaget

När du/ni läst ut boken, gå tillbaka till de här funderingarna/diskussionen och se om ni tycker att omslaget till *Säg nej* är rättvisande, att det illustrerar den bok ni just läst. Hade du önskat ett annat omslag? Skapa det själv, t ex med collage.

Skriv ett brev

Tänk dig – oavsett om du är tjej eller kille - att du är Klara och fortsätter må dåligt av det som hände. Du bestämmer dig för att skriva ett brev till killen på festen, Peter. Vad skriver du då?

Rollspel

Dela upp er i par, kille och tjej, i klassen. Utgå från ett av de brev ni skrivit – eller en kombination. Spela upp en scen där Peter har fått brevet och söker upp Klara på skolan. Vad händer? Improvisera, eller skriv manus. Byt gärna roller, så att tjejen spelar Peter.

Mycket läsnöje!